

Uz Jubilejski oprost 2025.godine...

Draga braćo i sestre!

Svaki grijeh koji čovjek počini za svojega zemaljskoga života ima dvije sastavnice ili dvije posljedice: jednu vječnu i jednu vremenitu. Vječna posljedica grijeha je izravna uvreda Bogu jer ta izravna uvreda Bogu nosi sa sobom i raskid prijateljstva i zajedništva s njim i dovodi čovjeka u stanje vječnog ili stalnog trpljenja, muke i patnje, a to zovemo pakao.

Ovu vječnu posljedicu grijeha prašta Bog u ispovijedi, ako se stvarno kajemo za svoje grijehe i ako nakon ispovijedi, nakon što smo primili oprostenje grijeha, izvršimo pokoru. Kad nam Bog ne bi oprostio grijehe, završili bismo u paklu i to bi za nas bilo strašno. Zato je jako važno da se redovito ispovijedamo i da umremo ispovijeđeni, u stanju milosti ili pomirenosti s Bogom.

Vremenita posljedica naših grijeha je neka šteta ili nepravda, odnosno neko zlo koje smo nanijeli svojim bližnjima ili drugim Božjim stvorenjima i zove se vremenita jer traje neko vrijeme i ne odnosi se na vječnoga Boga, već na stvorenja koja su ograničena i žive određeno vrijeme na ovome prolaznome svijetu. Bogu je stalo i do ljudi koji su žrtve tuđih grijeha, pa on vodi računa i o vremenitim ili ograničenim posljedicama naših grijeha.

Primjeri ovih vremenitih posljedica grijeha ili raznih šteta i nepravdi koje mi jedni drugima činimo su brojni: možemo nekoga oštetiti riječima tako da ga uvrijedimo ili oštetimo psovkom, proklinjanjem, pogrđivanjem, prijetnjama, ogovaranjem, klevetama, lažima i slično. Možemo nekoga oštetiti i tako da mu ne pokažemo dužno poštovanje kao kad djeca kod kuće, u školi, u crkvi, u vrtiću ili po mjestu ne pokazuju poštovanje prema roditeljima i starijima općenito, kad bezobzirno brbljaju i ne paze na satu te oštećuju i svoje vršnjake na nastavi, a i smetaju izvođenje nastave, ometaju nastavnika u predavanju, omalovažavaju njegov rad i pripremu, prisiljavaju ga da više napreže glas i nadvikuje ih, dovode nastavnika u stanje psihičke napetosti ili izluđuju tete u vrtiću, starije, odgojitelje bilo koje vrste. Ti dječji grijesi znaju biti jako teški i ostavljaju dugotrajne posljedice, a

gotovo se nikada ne ispovijedaju i ostaju na duši svakog nemirnog, zločestog i neposlušnog ili bezobzirnog djeteta.

Svađe, mržnje, osvete, krađe, nepoštivanje dogovora, nepravедnost na poslu, neodgovornost, nemarnost, lijenost, bešćutnost, grubost, škrtost i slični grijesi kao i alkoholizam, kockanje, klađenje, droga, ovisnost o internetu i njegovim sadržajima, nevjera u braku, izazivanje rastave, pohlepa i drugo, sve su to grijesi koji nose teške i dugotrajne posljedice prema ljudima koji su žrtve tih grijeha. Kad netko tako nešto napravi prema nama, nije nam lijepo ni ugodno trpjeti tuđe svinjarije i nepravde i nije nam lako podnijeti štetu koju nam ti grijesi nanose. Postoje ljudi koji su na položaju da mogu druge ljude spriječiti u napredovanju u poslu ili uništiti tijekom tuđega života razarajući brakove, obitelji, materijalno stanje ili društveni položaj i ugled svojih žrtava. Takvi ljudi koji nanose drugima dugotrajnu i veliku štetu ne mogu ući u raj dok se sve štete koje su proizveli ne poprave u svim tuđim životima u kojima su štete nastale. Koliki političari, direktori i šefice odjela, suci i liječnici, moćnici na raznim položajima mogu napraviti velike nepravde, štete i zla raznim ljudima koji ovise o njihovim odlukama. Bog sve vidi i o svima vodi računa. Mi smo ponekad žrtve tuđih nepravdi i trpimo razne štete, ali je isto tako istina da smo i mi možda nekoga oštetili i da smo napravili od drugih ljudi žrtve, nanijeli nepravdu ili kakvo zlo.

Za ove vremenite posljedice grijeha postoji u Crkvi nešto što se zove potpuni ili djelomični oprost. Naime, kad netko nama napravi štetu, onda tu štetu mora popraviti ili sam čovjek koji je štetu počinio, ili netko drugi umjesto njega, ako želimo da pravda bude zadovoljena i da žrtva doživi zadovoljštinu a zločinac oproštenje krivnje. Mnogi grijesi koje ljudi počine imaju posljedice koje se ne mogu ljudski popraviti: ubojica ne može oživjeti ubijenoga, silovatelj ne može vratiti mir i ugled ili dostojanstvo silovanoj osobi i tako redom. Kad se Bog ne bi umiješao i osobno ili po anđelima ili po svecima popravljao štete koje mnogi grešnici počine prema drugim ljudima, onda ti grešnici ne bi nikada ugledali neba. Bog ne prašta grešniku samo tako da kaže: dobro, dobro, sve je u redu, nećemo se ljutiti zbog svake sitnice! Pa i kad nās Bog poziva da oprostima onima koji su protiv nas sagriješili, onda nam ne sipa sol na ranu i nije pristran u korist

grešnika, a nepravedan prema žrtvi. Ukoliko je neki grubi, oholi i drski muž pretukao ženu u čistoj objesti, onda Bog takvom mužu neće samo tako oprostiti, a ženi reći: Ma daj, oprosti, šta se duriš! Pa nije to ništa! Ne, ne; ne ide to tako! Neće Bog nekom kradljivcu koji nam je pokrao na desetke tisuća kuna reći: sve je u redu, samo ti zadrži i troši što si pokrao, sve ti je oprošteno; a ponajmanje će pokradenoj osobi reći: daj ti to sve što prije zaboravi, pa kršćanski je praštati, nećeš se valjda do smrti srditi! I sami osjećamo, kad bismo u opisanim situacijama bili žrtve, da to duboko ne bi bilo pravedno i u redu.

Zato, ako Bog želi nekom grešniku oprostiti, onda mora njegove grijehe uzeti na sebe i popraviti štete koje je taj grešnik nanio drugim ljudima. Ukoliko su naši pokojni ostavili za sobom mnogo nepopravljenih šteta koje su napravili svojim grijesima tijekom svojega zemaljskoga života, onda sve te štete treba popraviti i nadoknaditi. Oni to ne mogu iz vječnosti učiniti jer je njihovo vrijeme prošlo. Oni više ne raspolažu ni sa svojim vremenom, ni sa svojim životom, ni sa svojim posjedima ili položajima koje su imali na ovome svijetu. Ali, dok god traju posljedice njihovih zlih djela, dotle traje i njihova krivnja a s tom krivnjom i povezana kazna koja pravedno slijedi zbog počinjenih šteta i nakupljenih krivnji.

Tako te duše ostaju u čistilištu dok Bog izravno i osobno ili po trećim osobama ne popravi i nadoknadi sve njihove štete. Da bismo mi Boga zamolili da popravi te vremenite posljedice grijeha ovih duša koje su zaglavile u čistilištu, moramo za njih izmoliti potpuni ili djelomični oprost. Potpuni oprost znači da će Bog popraviti sve štete koje je određena duša počinila i da će je osloboditi svih njenih krivnji, te će je učiniti spremnom za ulazak u raj. Djelomični oprost znači da će Bog neku dušu osloboditi dijela njenih krivnji pokrivajući i popravljajući samo dio šteta koje je ta duša počinila za svojega života, pa će do neke mjere olakšati položaj te duše u čistilištu i ona će manje trpjeti.

Budući da se radi o velikim stvarima, onda potpuni i djelomični oprost možemo izmoliti samo po zaslugama Isusa Krista, Blažene Djevice Marije i Svih svetih koji su svojim dobrim djelima nakupili ono što zovemo blagom Crkve. Iz tog duhovnog blaga Bog dijeli

zadovoljštine i naknade kako želi i kako ga molimo. Zato, da bismo izmolili potpuni oprost za sebe ili za neku dušu u čistilištu, moramo biti u stanju prijateljstva i pomirenosti s Bogom, tj. neposredno prije zadobivanja potpunog oprosta moramo biti ispovjedeni i ne smijemo imati na duši teškoga grijeha. K tome, moramo u srcu imati odbojnost prema grijehu, na sam dan kad molimo potpuni oprost moramo se pričestiti i moramo izmoliti određene molitve na nakanu svetog Oca jer je papa poglavar vidljive Crkve, a mi po Crkvi i po blagu Crkve molimo potpuni oprost. Zato ćemo na kraju mise, nakon pričesti, izmoliti po nakani svetog Oca jedno apostolsko vjerovanje, Očenaš, Zdravomariju i Slava Ocu, te prigodom pohoda crkvi u kojoj molimo izmoliti još jedan propisani Očenaš, Zdravomariju i Slava Ocu. Oni koji se nisu pričestili jer nisu u stanju milosti, mogu izmoliti djelomični oprost. Isto tako možemo za nekoga u čistilištu izmoliti potpuni ili djelomični oprost pod istim uvjetima. Ovi uvjeti nisu osobito teški, ali nam životno iskustvo govori da se ipak ne izmoli baš jako veliki broj potpunih ili djelomičnih oprosta. Zašto? Prvo zato što ljudi ne znaju što su to oprost, svećenici i biskupi o tome slabo ili nikako ne govore, na vjeronauku se o tome ne predaje, a ako se i kaže nešto, vjeroučenici to obično zaborave kao i mnogo drugih stvari o vjeri i Bogu.

Drugo, mnogi katolici su vrlo komotni i lijeni i ne da im se ispovijedati prije blagdana Svih svetih kako bi se mogli za blagdan pričestiti i izmoliti potpuni oprost. Time propuštaju veliko dobro koje mogu učiniti nekome od svojih predaka, rođaka, dobročinitelja ili prijatelja u čistilištu ili nekoj duši kojoj je to jako potrebno. A to je velika šteta. Mnogi katolici uopće ne vjeruju u oprost ili misle da je to neka vrsta srednjovjekovnog praznovjerja i da to nema nikakve vrijednosti ili svrhe. Mnogi sumnjaju u učinkovitost oprosta jer tu se ništa konkretno ne vidi ili ne opaža, a mnogi misle da je to prejednostavno i prelako: pa što – izmole se neke molitvice i sad je sve u redu!?! Ne, nije tako. Oprosti nisu magija niti čarobno sredstvo da se izbrišu nečije krivnje i da se nekoga samo tako oslobodi odgovornosti, krivnje i čistilišta. Ako bi to bilo tako jednostavno, onda bi se masovno zadobivali potpuni ili djelomični oprost. A to nije slučaj. Koliko će ljudi u našem dekanatu ili u našoj biskupiji danas,

sutra i u nedjelju izmoliti svjesno i namjerno potpuni ili djelomični oprost? Tisuće, stotine ili samo nekoliko desetaka vjernika?

Ponavljam, koliki nisu ispovjedeni, koliki ne vjeruju u to, a ima i onih koji se nisu posve dobro ispovjedili ili u svom srcu nemaju traženu odbojnost ili mržnju prema grijehu. Jer, ne odriču se svi do kraja grijeha i njegovih prividnih koristi i slasti. I u ovom uvjetu za zadobivanje potpunog ili djelomičnog oprosta leži pravi problem: mi samo moralnom sigurnošću, a ne potpunom jasnoćom možemo znati ili pretpostaviti da smo izmolili potpuni ili djelomični oprost jer samo Bog zna mrzimo li grijeh iz svega srca ili se za neke grijehe ne kajemo stvarno ili ih do neke mjere ljubimo i želimo zadržati nekom duševnom privrženosti.

Kad još možemo izmoliti potpuni oprost za sebe ili za nekog u čistilištu? Kad je proštenje! Kad je župni blagdan u toj župi. Zato su proštenja dragocjena. U marijanskim i drugim svetištima možemo na određene dane izvan godišnjeg blagdana zaštitnika toga svetišta zadobiti potpuni oprost. Na blagdan svetih Petra i Pavla, na spomendan Porcjunkule, na Uskrs i Božić pod određenim dodatnim uvjetima možemo zadobiti potpuni oprost. Djelomične oproste možemo zadobiti i češće. Na nekim mjestima, u nekim crkvama i bazilikama možemo zadobiti potpuni oprost ako je tako odredila Sveta stolica.

Što će nam blagdan Svih svetih ako nismo s njima u stvarnom zajedništvu svetih i ako ne činimo ono što je Bogu i njima milo i do čega je Bogu i svetima stvarno stalo? A Bogu i svetima je stalo do spasenja ljudskih duša. Zato nemojmo oholo u srcu odbaciti Crkveni i Božji nauk i objavu o oprostima niti mogućnost da izmolimo potpuni ili djelomični oprost. Ako se i na kratko nakon svoje smrti nađemo u mukama čistilišta, bit ćemo jako sretni i zahvalni bude li netko za nas izmolio potpuni ili barem djelomični oprost. Onda ćemo iz vlastitog iskustva razumjeti sve ovo što nam Crkva preporučuje i nudi. Nadam se da ni za koga od nas neće biti prekasno. Amen.

Dr.sc. Željko Blagus, župnik župe sv. Josipa u Josipdolu